

OSNOVNA ŠOLA CIRKOVCE
Turizmu pomaga lastna glava

CIRKOVŠKI FAŠENK

Turistična naloga

Avtorji: Leja Munda, Ana Močnik, Jasmina Radolič, Klara Pivec, Simon Kotnik, Martin Kotnik, Jakob Pernat, Lukas Rojko

Mentorici: Nastja Bat, prof.

Katja Draškovič, prof.

Cirkevce, januar 2019

ZAHVALA

Zahvaljujemo se krajanom Cirkovc ter sosednjih vasi za neizčrpen vir informacij – brez vas nam ne bi uspelo. Iskrena hvala tudi mentoricama Nastji Bat in Katji Draškovič za spodbudo in potrpežljivost pri nastajanju turistične naloge.

Šola: Osnovna šola Cirkovce, Cirkovce 47; 2326 Cirkovce

Naslov turistične naloge: Cirkovški fašenk

Avtorji: Leja Munda, Ana Močnik, Jasmina Radolič, Klara Pivec, Simon Kotnik, Jakob Pernat, Lukas Rojko (7. razred) in Martin Kotnik (9. razred)

Mentorici: Nastja Bat, prof. slovenščine in angleščine
Katja Draškovič, prof. razrednega pouka

POVZETEK

Cilj naloge je predstaviti in ponuditi produkt, ki bi spodbudil turizem v našem kraju. Glavna smernica naloge je, da turistični produkt v čim večji meri obsega našo krajevno dediščino ter jo povezuje z naravnimi danostmi kraja.

Turistična naloga želi ponuditi obiskovalcem celodnevno izkušnjo in možnost, da doživijo naše podeželje, šege, navade in kulturo v vsej svoji lepoti. Turistični produkt je v celoti trajnostno naravnan.

V nalogi smo se najprej posvetili kratki predstavitvi Cirkovc, da si bralci lahko predstavljajo, kam obiskovalce sploh vabimo, in opisali ljudske običaje Dravskega polja, ki so značilni tudi za Cirkovce. V osrednjem delu naloge pa predstavljamo turistični produkt, način, kako smo prišli do te ideje in načrt trženja le-tega.

Za konec pa samo še vabilo na fašenk (pust) v Cirkovce.

Ključne besede: pust (fašenk), Cirkovce, povorka, turizem

ABSTRACT

The main goal of our assignment is to represent and to offer a product that will encourage tourism of our village. The most important guideline shows the significance of our tourist product which shows the cultural heritage and connects it with village's natural resources.

Tourist assignment wants to offer visitors all-day experience and possibility that they see our countryside, customs, habits and culture in all its beauty. Our tourist product is long-lasting set.

Our paper firstly represents a short description of village Cirkovce. This is necessary, because readers can imagine where visitors are actually invited. We also described folk customs of Drava Field, which are also very common for Cirkovce. The main part shows our idea of tourist product, the way that we used to come to certain conclusion and the plan for marketing it.

At the end just an invitation to our Shrovetide (fašenk) in Cirkovce.

Key words: Shrovetide (fašenk), Cirkovce, parade, tourism

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
2 NAMEN.....	7
3 NASTAJANJE TURISTIČNE NALOGE	8
4 PREDSTAVITEV KRAJA.....	9
5 LJUDSKI OBIČAJI DRAVSKEGA POLJA	13
5.1 Fašenk	13
5.2 Kurent, pustni patron	13
5.3 Ploharji	15
5.4 Pokači	17
6 TURISTIČNI PRODUKT: Cirkovski fašenk	18
7 PROGRAM PRIREDITVE.....	23
8 PROMOCIJA	24
9 NAČRT PREDSTAVITVE NA TURISTIČNI TRŽNICI	25
10 ZAKLJUČEK.....	26
11 VIRI IN LITERATURA.....	27

KAZALO SLIK

Slika 1: Prikaz dela Slovenije, kjer se nahajajo Cirkovce.....	9
Slika 2: Osnovna šola Cirkovce.....	10
Slika 3: Cerkev Marije vnebovzete	10
Slika 4: Veterinarska ambulanta	11
Slika 5: Trg sredi vasi.....	11
Slika 6: Cirkovčan Zdenko Kodrič.....	12
Slika 7: Podoba kurenta	14
Slika 8: Ploharji	17
Slika 9: Pokači.....	17

1 UVOD

Sprehajamo se po vasi. Zaslišimo šumenje. Prestrašimo se, nakar se spomnimo, da je zopet napočil norčavi, veseli *fašenk*. Zasmeljimo se, da se eden izmed številnih kurentov, ki se sprehajajo po vasi, želi iz nas ponorčevati. V turistični nalogi bo beseda pust zamenjana z besedo *fašenk*, saj je to naša pristna narečna beseda. Menimo, da v tem primeru mora nadomestiti knjižno ustreznico pust.

V turistični nalogi želimo predstaviti naše običaje v zvezi s *fašenkom*, ljudem predstaviti priprave in potek *fašenka*, vam prikazati naše običaje in navade ob našem pustnem dnevu, skratka vam vliči občutek, da je naš *fašenk* unikat.

Prav tako bomo poskušali poiskati še druge značilnosti, ki delajo našo vas in okoliške kraje unikatne, saj smo mnenja, da je izročilo potrebno ohranjati. Vsak košček naše male Slovenije je poseben in mi bi radi pokazali, da za videti nekaj čudovitega, ni treba iti na drug konec sveta, ampak nas vse to čaka za vogalom našega doma. Naša naloga je, da ohranjamo to, kar nam je bilo dano.

2 NAMEN

Namen turistične naloge je:

- Predstaviti našo bogato dediščino tudi drugim in jih privabiti k nam, saj menimo, da drugod po Sloveniji običaji od tod niso poznani.
- Ugotoviti, kako so *fašenk* doživljale generacije pred nami, kaj jim je pomenil, kje in kako so ga preživljali.
- Predlagati ljudem obisk našega *fašenka* zaradi spoznavanja naših šeg in navad.

3 NASTAJANJE TURISTIČNE NALOGE

Najprej smo se med seboj dogovorili o področju in temi raziskovanja. Odločili smo se za cirkovški fašenk, ki je v našem kraju zelo pomemben. Pri srečanjih naše skupine smo preučili naše naloge in se dogovorili, kako bo delo potekalo. Začeli smo s pogovori z našimi babicami in dedki, nadaljevali pa smo z intervjuji. Pripravili smo vprašanja, s katerimi smo intervjuvali bivše učence naše šole različnih starostnih skupin. Želeli smo namreč izvedeti, kaj je tisto, kar bi različne generacije privabilo k udeležitvi dogodka. Nismo se namreč želeli osredotočiti samo na eno starostno skupino, ampak da bi prišlo čim več ljudi različnih generacij. Ko smo dobili rezultate, smo jih pregledali in naredili povzetek. Dodali smo predstavitev kraja, razvili turistični produkt, naredili načrt promocije in načrt predstavitve na turistični tržnici. Na koncu smo napisali še zaključek, povzetek, zahvalo in oblikovali turistično nalogo.

4 PREDSTAVITEV KRAJA

Cirkovce ležijo v Podravski statistični regiji in spadajo v občino Kidričevo.

Slika 1: Prikaz dela Slovenije, kjer se nahajajo Cirkovce

Cirkovce imajo okoli 364 prebivalcev. Leta 2002 so imele 403 prebivalce, kar pomeni, da se je število prebivalcev zmanjšalo.

Sosednje vasi so:

-Mihovce,

-Zg. Jablane,

-Sp. Jablane,

-Dragonja vas,

-Starošince.

Lega je ravninska, zemlja pa rodovitna, kar daje ugodne pogoje za razvoj kmetijstva. Cirkovce imajo svojo železniško postajo, ki omogoča našim vaščanom povezavo z bližnjimi mesti. Cirkovce imajo od leta 1786 šolo, ki jo sedaj obiskuje okrog 200 učencev. Šoli je pridružen tudi vrtec. Za šolo se razprostira igrišče, na katerem se izvaja več različnih dejavnosti, ter telovadnico, ki je namenjena športni vzgoji ter drugim športnim in kulturnim aktivnostim. Šolo obiskujejo otroci iz Cirkovc, Zgornjih in Spodnjih Jablan, Škol, Pongerc, Stražgojnec, Gaja, Dragonje vasi, Mihovc, Pleterij, Župečje vasi in Starošinc.

Slika 2: Osnovna šola Cirkovce

Cirkovce se ponašajo tudi z lepo urejeno cerkvijo, ki je bila obnovljena leta 1904. Obiskujejo jo vaščani iz bližnjih vasi.

Slika 3: Cerkev Marije vnebovzete

Imajo samopostrežno trgovino, blizu katere se nahajajo tudi veterinarska ambulanta, krajevna organizacija Rdečega križa in kmetijsko gozdarska zadruga (SLOGA).

Slika 4: Veterinarska ambulanta

Pred nekaj leti so uredili trg, kjer se odvijajo številni dogodki in kulturne prireditve (npr. tradicionalno praznovanje "cirkovškega fašenka" s pustno povorko).

Slika 5: Trg sredi vasi

Vas se ponaša tudi z znano Folklorno skupino Vinko Korže Cirkovce, ki velja za najstarejšo folklorno skupino v Sloveniji, saj ima že več kot 80-letno tradicijo. Folklorna skupina igra izjemno pomembno vlogo pri sodelovanju pri pustnih praznovanjih, saj se udeležujejo pustnih povork in mnogih drugih dogodkov.

V Cirkovcah pa živi in deluje Zdenko Kodrič, ki se je rodil leta 1949 na Ptujju. Po poklicu je pisatelj, novinar, pesnik in dramatik. Napisal je devet romanov, dve pesniški zbirki, več radijskih iger in scenarijev za igrano dokumentarne filme ter muzikal.

Slika 6: Cirkovčan Zdenko Kodrič

V Cirkovcah že vrsto let deluje tamburaški orkester pod vodstvom Draga Kleina.

5 LJUDSKI OBIČAJI DRAVSKEGA POLJA

V nadaljevanju predstavljamo ljudske običaje Dravskega polja iz enega samega razloga. Prav vsi ti običaji so pri nas namreč tesno povezani s *fašenkom*, saj se jih prikazuje ravno v pustnem času.

5.1 Fašenk

Za fašenk se je vsa mladina v vasi zmenila, da gredo po vaseh. Navadno so se oblekli v mašna oblačila ter imeli zraven tudi ženina in nevesto. Dva sta nosila cekar in vanj dajala vse, kar so kje dobili ali klobase, jajce, krofe, eden pa je imel »flašo« in so vanjo vlivali vino, če so ga kje dobili. Zvečer pa je bila pri eni hiši pojedina, eden je igral harmoniko, ostali pa so plesali. KRAPČOV je bilo veliko, eni so bili veliki, drugi mali, lepi, grdi, saj so jih pri vsaki hiši mnogo napekli.

PREGOVOR SE JE GLASIL:

**NAJBOLJŠA JE ZA VELIKO NOČ FROŠTIKA
ZA BOŽIČ JUŽNA
ZA FAŠENK VEČERJA.**

In na večerjo so povabili ta ožjo »žlahto«.

5.2 Kurent, pustni patron

V našo zavest so kurenta številni v preteklosti postavili kot »staroslovenskega boga razbrzdanega veselja«, nekakega slovenskega Dioniza. Že dvesto let nastopa kot tak v številnih pripovedkah. Kdo ne pozna pripovedke o Kurentu – ajdovskem bogu, ki je rešil Slovenca iz vesoljnega potopa. Toda kurent/korant ni samo junak v ljudskem slovstvu. Korant je tudi živ pustni lik, nastopa značilno maskiran v določenem okolju. Doma naj bi bil na razmeroma majhnem ozemlju sredi Ptujkega polja s središčem v Markovcih. Od ondod so si ga sposodili v Halozah in na Dravskem polju. Kurent je pa še priljubljeno ime za slamnato lutko, ki jo drugod na Slovenskem pokončajo na pepelnico. Ta kurent/korant nima zveze z junakom v ljudskem slovstvu. Kdo je torej? Mislim, da bi odgovor moralo dati vendarle bajeslovje. Toda tu se znajdemo v temi. Davorin Terstenjak je primerjal koranta z indijskim božanstvom Šivo, njegova grška

paralela je Dionysos. Stvarjenje se je lotil vprašanja Ivan Grafenauer, ko je raziskoval prakulturne bajke pri Slovencih. Postavil je domnevo, da je Kurent/Korant »lunarni numen matriarhalnih družbenih struktur neolitika«, torej božanstvo meteropravne družbe novejšje kamene dobe, v kateri je ženska tudi zavoljo svojega mesečnega cikla videla v luni svoje in najvišje božanstvo. To je Grafenauer podprl z ljudskimi imeni za žabo in krastačo, ki sta v vseh starih kulturah lunarnomitološki simbol: zelena žaba v Halozah: »korač«, krastača pa splošno v Vzhodni Sloveniji »Koranta, »korantača«, »korentačka«. »Korač« pa je v Ziljski dolini »mož v mesecu«. Dodam, da vidijo nekateri naradoslovci v rogovih, ki jih ima korant kot naglavni okras (danes jih nadomeščata dve palčici), zvezo z luno. Na pomoč je prišel v zadnjem času naš etimolog France Bezlaj. Semantični pomen debla (»Ustvarjajoči, ustanavljajoči, snujoči«) ga vodi k domnevi, da je Korant/Kurent »maskirana personifikacija nekega totemskega demona«, ko se je »neki predkrščanski kult pomeša s pustom«. In s tem smo spet pristali na bajeslovju.

Kurentova/korantova skrivnost torej še dolgo ni rešena. Vprašanj je obilo, zastavljajo se etnologom, mitologom in tudi zgodovinarjem. Ni najmanj zanimivo vprašanje, odkod korant sredi Ptujkega polja? Prepustiti moramo bodočim znanstvenim raziskavam, da se bodo ubadale z njim.

Slika 7: Podoba kurenta

Pripovedka o kurentu

V starih časih je živel na tem svetu Kurent. Vendar tudi on prebival v nebeškem kraljestvu, čeprav je razdril marsikatero burko in nagajal hudičem. Poslušajte me, da

vam povem vse njegove neumnosti in kako se je prikradel z zvijačo v nebesa, kjer je gotovo še dandanes. Služil je pri nekem bogatem kmetu celih dolgih sedem let in prislužil si je sedem belih vinarjev in eno suknjico. Ko je odslužil, se je napotil po svetu. Koderkoli hodi, vpije: »Sedem let sem služil, sedem belih vinarjev zaslužil in eno suknjico!« Sreča ga berač in mu pravi:

»Če si zaslužil sedem, daj meni enega!«

»Tu na, na- saj mi jih ostane še šest,« je dejal Kurent in nadaljeval kriče: »Sedem let sem služil, sedem belih vinarjev sem zaslužil in eno belo suknjico! En vinar sem podaril revnemu beraču!«

Seve, vsi so se mu smejali. No, zaradi tega so ga nadlegovali berači- drug za drugim- in vsakemu da po en vinar in vpije in pove: koliko let je služil, kaj je zaslužil in koliko je že razdelil. Nazadnje mu ostane še samo suknjica. A glej, neki berač ga še prosi, ki pa je bil sam gospod bog. Ker Kurent ni premogel nobenega vinarja več, mu da suknjico. Nato pa reče berač:

»Ti, Kurent, si res usmiljena dušica! Kaj bi si pa ti sam zaželel?«

»Ha, ha, ha!« se zasmije Kurent. »Kaj neki mi lahko podariš! Toda če imaš zares kaj posebnega, mi daj gosli, da bo moral vsakdo zaplesati, če zagodem, puško, s katero ustrelim vse, na karkoli pomerim, nit, ki bo držala karkoli zavežem, železno stolico, na katero se prilepi vsakdo, dokler ga jaz ne izpustim. Ta stolnica pa naj vedno bolj peče, če bo kdo na njej.«

5.3 Ploharji

Draga no luba nevesta Micika!

Nes je prišo tisti velki den, ko mi cirkovski pjebi in deklina jemlemo slovo od tebe in tvojege ledig stana. Duge lete si nam bla dobra prijatelca, vse do tistiga cajta, ko si se prvokrat zatreskala v sosedovega Francla. Lubezen je bla res vlka, saj te je že po štirnajstih dnevah pust. Za jim je prišlo na vrsto celi ducat Onzekov, Šimetov, Tevžov, Jurijov no drugih pjevov, ki so se do nešjega dneva že vsi vženli pred oltarom Svete Device Marije Cirkovške, pa nobeden na srečo s tebi. Ti pa si samo čakala no čakala, to kar si res dočakala. Dobra boš tudi ti svojega ženina, našiga lubiga Onzeka. Nocoj, na svojo poročno noč boš celo noč poleg jega spala, vjutro pa se nedotekjena vstala.

Mi vsi cirkoški pjebi no deklina ti vošmo dosti sreče.

Besedilo se nanaša na vleko ploha. Vleka ploha je predpustni običaj, ki je doma na Dravskem polju, v prvotni obliki pa se je ohranil vse do danes v Cirkovcah. Če se v neki vasi v času od enega do drugega pusta ni poročilo nobeno dekle, so morala vsa dekleta iz te vasi za kazen vleči ploh. To se je dogajalo na pustni torek. Fantje so se na ta vaški praznik dobro pripravili. Že v nedeljo so podrli v gozdu lep bor in ga pripeljali v vas. V torek dopoldne so ga naložili na dvoje plužnic in ga pritrdili, da je bil pripravljen za vleko. Lepo so ga okrasili z zelenjem, dekleta pa so pripravila okrasni papir in umetne rože, da je bil lepo okrašen. Hitro po poldnevu se je začela vleka ploha. Največja čast je doletela najstarejše dekletu iz vasi, ki je moralo biti nevesta. Mnoge so se otepale te nehvaležne vloge. Ker pa so se bale, da jih ne bodo več vabili v vaško družbo, so jo morale sprejeti.

Da nevesti ne bi bilo dolgčas, je imela poleg sebe vaške posebneže (črne babe). Njihova naloga je bila krajšati čas nevesti in jo tolažiti. Močni fantje so bili drvarji in so žagali zadnji del bora. Med sprevodom je eden od holcarjev delil žagane (nasekane) kose lesa občinstvu, predvsem dekletom, da bi imele srečo v zakonu in bi dobile moža. Košček lesa, ki ga holcarji delijo občinstvu, predstavlja simbol sreče. Na plohu je pritrjen stol z ženinom iz slame (Hanzekom), s katerim so na večer omožili nevesto.

Ploh z ženinom je vleklo 3 in več parov deklet, ki so bile oblečene v delovne (vsakdanje) obleke. Fantje so šli pred njimi in prepevali fantovske pesmi. Za nevesto so šli ostali vaški fantje in dekleta. To so bili sinovi in hčere večjih kmetov. Oblečeni so bili v lepe, nedeljske obleke. Ves sprevod je vodil najstarejši fant z bičem. Za veselo razpoloženje povorke so skrbeli vaški muzikantje in pa protfirer in kroncjunfrava (drug in družica). V takem vrstnem redu se je pomikal ploh z udeleženci do župana na enem koncu vasi, od tam naprej pa na drugi konec. Vas je bila na nogah. To se ne zgodi vsak dan v letu, pa tudi ne vsako leto, zato nihče ni hotel zamuditi priložnosti.

Okrog ploha so se zbrali vaški otroci, pa tudi gospodarji, gospodinje, starci in starke so spremljali ploh. Pri vsakem večjem kmetu se je sprevod ustavil, da so zaplesali nekaj plesov. Gospodar jih je pogostil z vinom, mesom in krofi. Najbolj zanimiv pa je

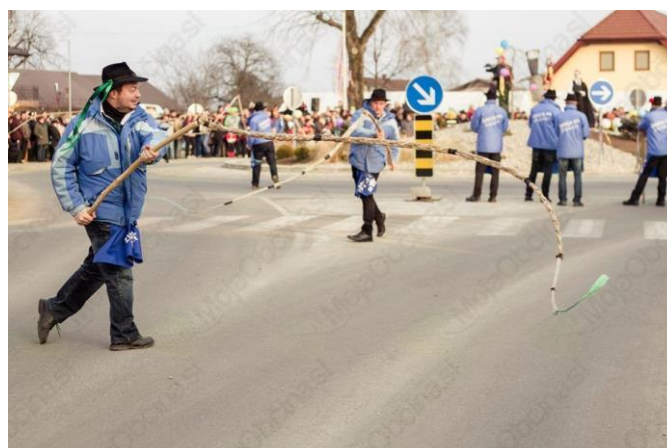
bil konec tega običaja – slovo fantov in deklet od neveste. Najprej so ji zapeli pesem v slovo, nato pa je eden izmed fantov prebral poslednje želje nevesti v slovo.

Slika 8: Ploharji

5.4 Pokači

Ko se omenja pustne like, ne gre prezreti pokačev, ki so prav tako značilni za območje Dravskega polja. Znani so predvsem tisti iz Župečje vasi. Pokači s pokanjem napovej prihod drugih pustnih likov. Oblečeni so pražnje.

Slika 9: Pokači

6 TURISTIČNI PRODUKT: Cirkovški fašenk

Naš turistični produkt smo poimenovali preprosto **Cirkovški fašenk**, saj smo mnenja, da ime pove čisto dovolj. Tako poimenovanje namreč ne potrebuje nobenega dodatnega pojasnila, saj se ve, kje in kaj se bo dogajalo. Vsega pa tudi ime ne sme izdati, saj ljudi žene radovednost, kaj vse se bo nekje dogajalo.

Najprej smo učenci želeli spoznati, kako so *fašenk* praznovali v preteklosti, torej kako so ga praznovali naši dedki in babice. Vsak od nas se je imel s kom o tem pogovoriti, tako da smo najprej kar odšli na pogovor in druženje brez posebej pripravljenih vprašanj. Zdelo se nam je, da bo na tak način druženje bolj sproščeno in bo tako morda razkrilo še kaj, na kar mi sami nismo niti pomislili.

Povzeli smo pogovor s posamezniki:

ANICA LAČEN (Dragonja vas)

Spominjam se, da je v naši vasi v Jablanah v mojem ranem otroštvu bilo le malo fašenkov. Starši so nam branili, da bi šli po vasi »fehtat«. Zgodilo pa se je, da staršev ni bilo doma. Otroci smo bili iznajdljivi. Hitro smo poiskali stara oblačila, se našemili in odšli po vasi. Bili smo stari ded ali baba, kakšna žival in pastir, ženin in nevesta. Pri hiši smo zaplesali »za debelo repo«, dobili skromen dar in bili veseli. Zgodilo pa se je, da so se starši prehitro vrnili. Takrat je bilo veselja konec, celo tepeni smo bili. Kasneje, ko sem odraščala, se je vse spremenilo. Postala sem folkloristka v cirkovški folklorni skupini. Vsako leto smo v skupini plohariji sodelovali na občinski povorki na Ptuju.

LAH MARIJANA (Starošince)

Zbirali: denar, jajca

Na večer fašenka so imeli pečena rebra (obilno večerjo, polna miza – kurje in svinjsko meso). Ob polnoči so nam gospodinje vse pobrale z mize. Ker je bil naslednji dan post, smo lahko jedli šele v četrtek. Na večerjo smo povabili tudi ljudi, ki so nam pomagali med letom pri delu. Maskirali smo se v ženina in nevesto, stare

babe in dede, ciganice. Kostumov nismo kupili, ampak smo si jih naredili doma (sami – stara oblačila). Na Ptuj smo hodili gledat povorko. Zvečer so imeli veselico v gasilskem domu. Bilo je veselo rajanje.

TEREZIJA MUNDA (Pongerce)

V času mojega otroštva so bile pustne šeme bolj redke, pa še tistih sem se bala. Moje sošolke so povedale, da so jim starši branili, da bi se maskirale. Zdelo se jim je, da »fehtajo« po vasi. Otroci so se zato odpravili v maškare skrivaj. Resnično se jim je zdelo imenitno, če so kaj dobili, ko so prišli k posamezni hiši. Ob prihodu so prosili z besedami: »Imate kaj za pusta hrusta?«. Marsikateri otrok – maškara jih je potem doma od staršev dobil po riti. »Prosjačil pa že ne boš,« je bilo pojasnilo, zakaj je bil tepen.

Jaz sem se s pustom srečala pozno. Prvič sem bila maškara, ko sem bila na praksi v petem letniku srednje šole. Bila sem pri sošolki in skupaj sva šli v maškare.

Pozneje v začetku moje delovne dobe, ko sem bila že v službi, pa se je praznovanje pusta zelo spremenilo. Tudi na šolah smo organizirali pustno rajanje in povorka po vaseh. Učence smo morali navdušiti, da so se maskirali. Mene je moja mlada kolegica, ki je poučevala v paralelnem razredu, prepričala, da sva kot učiteljici sodelovali v pripravi karnevalskega razpoloženja in tudi sami sva bili, enako kot najini učenci, v sprevedu oblečeni v maškari. Kolegica je na začetku priprav pustnega slavlja rekla: »Če je vojna, je vojna za vse.« Tisto leto smo bili učenci iz obeh paralelnih razredov gusarji. Naredili smo si lepo veliko barko. Gradili smo jo vsi, kar zunaj na mrzlem dvorišču. Zadnji dan pred povorko pa je kolegica zbolela in za njo ni bilo vojne. Gusarje iz obeh razredov sem potem v povorki spremljala le jaz – stari gusar. Pravijo, da sila kole lomi, zato sem pač v tisti situaciji vzdržala tudi sama in z menoj moji učenci, tisti dan gusarji.

Moje nenavdušenje za pusta je splahnelo. V naslednjih letih smo skupaj z učenci z velikim pričakovanjem načrtovali pustno rajanje. Pustna rajanja so bila v dvorani, vedno pa smo se udeležili tudi povorke po vasi.

Spomnim se še enega dogodka. Bila so to prva leta mojega poučevanja, ko sem se morala za rajanje v šolski dvorani urediti kar na hitrico. Nisem imela ideje, kaj bi lahko bila, kaj bi lahko predstavljala. Brez veliko razmišljanja in brez vsakršne ideje sem doma iz omare vzela nekaj oblačil (dolgo krilo, starejšo jopo, plet in še nekaj drugih oblačil) in vse skupaj sem na skrivaj odnesla v šolo. Ko se je rajanje že začelo, sem si v šolski kuhinji pritihotapljena oblačila oblekla. Kuharice so mi dale še neko obrazno masko, v roke sem vzela navodila o šolski prehrani in tako opravljena sem šla v dvorano. Sama sebi sem se zdela čudna in smešna. Bilo mi je sicer zelo nerodno. Pod masko sem se smejala sama sebi. Zaradi naglavne maske me ni nihče prepoznal.

Pozneje, ko sem se že malo privadila na pustne norčije, sem bila cestar s kolesom. Pred leti, ko še ni bilo asfaltiranih cest, so cestarji na makadamskih cestah pospravljali sproti. Vsak dan so bili ob cestah. Svoje ročno orodje pa so prevažali s kolesom.

Največkrat pa sem bila ciganka. Enkrat – edinkrat sem kot maškara s prijateljicami šla v sosednjo vas. Obiskali smo prijatelje, dobre znance. Bilo je zanimivo, ko so ljudje, ki so nas videli hoditi po vasi, ugibali in glasno komentirali, kdo se v resnici skriva za maškaro.

Ko smo opravili par spontanih druženj in pogovorov, smo se zopet zbrali in povzeli ugotovitve. Veseli smo bili, da smo izvedeli marsikaj novega, a nekako še vedno nismo našli ideje oziroma konkretnih predlogov, kako bi na naš *fašenk* privabili čim več ljudi. Odločili smo se, da si pripravimo okvirna vprašanja, na katera bodo odgovarjali različno stari posamezniki. Želeli smo namreč dobiti ideje, kako bi lahko cirkovško povorko nadgradili, da bi bila privlačnejša tako za domačine kot tujce.

Okvirna vprašanja:

- Se udeležite pustovanj? Kako sodelujete? Ste se jih udeleževali v preteklosti? Se jih/Ste se jih udeleževali tudi v okviru folklore? Kam vse ste hodili na povorke?
- Kaj pa drugače, če pustimo folkloro in tudi povorke ob strani ... Se našemite? Kakšne maske običajno izbirate?
- Kaj vas najbolj pritegne, da greste pustovat na izbran kraj? Kje vam je bilo do sedaj najbolj všeč? Zakaj?
- Kam greste vse pustovat? Kje izveste, kje se bo pustovanje odvijalo? Vam o tem kdo pove, kje zasledite objavo ...?
- Je dobro pustovanje pogojeno z dobro izbrano glasbeno spremljavo?
- Kakšna zvrst glasbe vas še posebej pritegne? Lahko imenujete tudi konkretno izvajalca?
- Kaj pa vstopnina? Koliko ste pripravljeni odšteti? Od česa je odvisno, koliko boste posegli v denarnico?
- Se udeležite tudi pustovanj v Cirkovcah? Kako? Kaj vas pritegne, da pridete? Kakšni so razlogi za to? Kaj vam je pri cirkovškem pustovanju všeč? Kaj pogrešate?
- Kaj ste morda zasledili nekje drugje, tu pa to pogrešate?
- Bi mogoče v pustovanje vključili tudi kakšne vrste tekmovanje? Pa pustimo to za najbolj izvirno masko. Imate morda še kaj drugega v mislih?
- Razmišljali smo, da vsi radi kaj okusnega pojemo. Bi bilo lahko mogoče kakšno tekmovanje v zvezi s hrano?

Vprašanja smo zastavili posameznikom, ki so iz našega oziroma okoliškega kraja (dvema osnovnošolcema, dvema srednješolcema, eni študentki, trem zaposlenim do 50. leta starosti, enemu zaposlenemu do 60. leta starosti in dvema upokojenkama).

Vsak od nas je izprašal enega posameznika. Ko smo to dejavnost opravili, smo se zopet sestali, povzeli ugotovitve in se skupaj odločili, katere ideje so nam posebej všeč, kaj bi bilo v Cirkovcah sploh izvedljivo, in kaj bi pritegnilo čim več obiskovalcev. Bili smo enotnega mnenja: Mora biti nekaj dobrega za jesti, dogodek mora spremljati priljubljena glasba in več kot dobrodošlo je tudi kakšno tekmovanje.

Preden pričnemo s promocijo, pa bi radi še prikazali, kako pustno praznovanje običajno poteka pri nas. Učenci se z učitelji začnemo na to pripravljati že kak mesec prej. Izbrana je rdeča nit, torej neka skupna tema, potem pa se vsak razred posebej odloči, kaj bo za pusta. V okviru tehniškega dneva si vsak razred izdelava skupinsko masko. Na pustni torek pridemo v šolo popoldan, se oblečemo v pripravljene maske in udeležimo povorke v centru Cirkovc. Na povorko pridejo tudi skupinske maske iz okoliških krajev, predstavijo pa se tudi kurenti, ploharji (folkloristi) in pokači.

7 PROGRAM PRIREDITVE

Naše ideje za prireditve **Cirkovski fašenk** so naslednje:

- Na pustni prireditvi (povorki), ki bi potekala v središču Cirkovc, bi nudili brezplačno pogostitev tradicionalnih pustnih jedi (pustni krofi, krompirjeva solata s prekajenim mesom); tradicionalne pustne jedi bi povezali z modernimi jedmi, vendar le-te ne bi bile brezplačne, bi jih pa vseeno ponujali (hamburgerji, pica).
- Na prireditvenem prostoru bi potekal bogat srečelov.
- Predhodno bi zbirali prijave skupin (od 5 do 8 ljudi v skupini), ki bi v času pustovanja v Cirkovcah med seboj tekmoval v peki najboljših pustnih krofov. Ocenjevalke bi bile članice kmečkih žena naših vasi in bi zmagovalni skupini podarili bogato nagrado. Skupine bi ob prijavi poravnale tudi prijavnino, ki bi pokrila stroške sestavin, ki jih bodo tekmovalne skupine prejele.
- Ponudili bi pustno rajanje z glasbeno skupino (npr. Poskočni muzikanti, Modrijani ...).
- Povabili bi še druge pustne skupine iz okoliških krajev iz podravske regije (npr. ptujski kurenti).
- V času pustne povorke bi izvedli akcijo »Postani kurent za 15 minut«. Kdor bi želel, bi se lahko brezplačno oblekel v kurentovo obleko postal za kratek čas kurent.
- Tudi za najmlajše obiskovalce – torej otroke bi poskrbeli. Organizirali bi varstvo otrok in tudi ustvarjalne delavnice za njih. Ustvarjalne delavnice bi bile razdeljene glede na starost otrok. Ustvarjali bi izdelke, povezane s pustnim časom (npr. preproste kurentove maske).

8 PROMOCIJA

Promocija je izjemno pomembna za vsak turistični produkt, saj se le tako glas o letem širi tudi v okoliške kraje in lahko celo v drug del Slovenije. V zadnjih letih so na pomembnosti zelo pridobila različna socialna omrežja, zato menimo, da je promocija preko teh nujna. Predvsem mladi se ne ozirajo več toliko za plakati, kaj šele, da bi o dogodku poizvedovali v časopisih. Da se bo nekje odvijal nek dogodek, običajno zasledijo na Facebooku. Včasih dogodek tudi delijo, še posebej, če jim ta potem tudi nekaj prinese. Pogosta so potem žrebanja »delilcev« in nagrajenec dobi nekaj v zvezi z dogodkom. V našem primeru bi to lahko bila brezplačna udeležba na tekmovanju v peki pustnih krofov. Torej skupini ne bi bilo potrebno plačati prijavnine.

- Vse ideje, ki smo jih predstavili v programu, bi promovirali z različnimi plakati, ki bi viseli v bližnjih krajih v naši občini.
- Vabilo na Cirkovški fašenk bi bilo objavljeno tudi na Facebooku, Instagramu, Snapcatu in drugih spletnih straneh.
- Izdelali bi tudi letake, ki bi jih delili naokoli.
- Reklamo bi objavili tudi v različnih časopisih (npr. občinsko glasilo Ravno polje, Štajerski tednik).

9 NAČRT PREDSTAVITVE NA TURISTIČNI TRŽNICI

S predstavitvijo bomo poskrbeli, da obiskovalci naše stojnice ne odidejo ravnodušni. Mladi se zelo trudimo, da bi razvili turizem, zato bomo sodelovanje na turistični tržnici izkoristili za promocijo našega kraja in seveda tudi šole. Poudarili bomo pomen bogate kulturne dediščine za razvoja turizma. Našim gostom bomo na zanimiv način poskušali predstaviti Cirkovski fašenk. Dodali bomo še kanček dobrot, da bosta tudi vaš nos in želodec občutila to tradicijo.

S seboj pa boste lahko odnesli tudi naše zloženske.

Poleg avtorjev naloge bodo na predstavitvi sodelovali še učenci, ki so zadolženi za pripravo stojnice in animacijo.

10 ZAKLJUČEK

Med oblikovanjem turistične naloge niso rastle samo naše ideje ampak tudi mi. Naučili smo se številnih novih narečnih besed, ki so za nas že nekoliko pozabljene, saj jih ne uporabljamo več. Spoznali smo tudi kako raznoliko je naše besedje in vsi skupaj smo mnenja, da ga je treba ohranjati. Ne samo to, predstaviti bi ga morali tudi ostalim, ki naše govornice ne poznajo. Odkrili smo, kako so *fašenk* praznovali včasih, kaj so na ta dan jedli, kako so se našemili. Danes je to drugače in čeprav smo tu doma, marsičesa nismo vedeli. To smo odkrili iz pogovorov s starimi starši in s pomočjo intervjujev. Naučili smo se pa še nekaj, nekaj, kar v bistvu že vemo, le včasih se moramo na to spomniti: *Fašenk* je za Cirkovce in okoliške vasi izjemnega pomena.

Menimo, da smo namen raziskovalne naloge dosegli. Posvetili smo se pomembnemu običaju v našem kraju in razmišljali, kako bi ga obiskalo čim več ljudi, kako bi prikazali, kako izjemen je ta dogodek. Predvsem pa smo raziskali, kaj lahko za promocijo naredimo sami.

Spoznali smo, da je *fašenk* res pomemben in je zato treba izročilo ohranjati. Treba je promovirati, privabiti čim več ljudi, da bodo spoznali naš običaj in tako tudi ohranjali pomemben dogodek v našem kraju. Mladi moramo sodelovati, da bomo to navado ohranjali tudi v prihodnje.

11 VIRI IN LITERATURA

- Kuret, N.: Praznično leto Slovencev. Ljubljana: Družina, 1989.
- Radešček, R.: Slovenske legende. Idrija: Tiskarna ABC Merkur, 1996.
- Šmitek, Z.: Slovenske ljudske pripovedi. Ljubljana: DZS, 2006.
- Stanonik, M.: Slovenska slovstvena folklor. Ljubljana: DZS, 1999.
- Toporišič, J.: Slovenska slovnica. Maribor: Založba Obzorja, 2000.
- Podatki o šoli in kraju. Pridobljeno 15. 1. 2019 s <http://www.os-cirkovce.si/>.
- Podatki o občini. Pridobljeno 17. 1. 2019 s <https://www.kidricevo.si/>.